

Datum: 28. 6. 2024

Novosti, ki jih prinaša nov pravilnik pri ročnem premeščanju bremen

Ročno premeščanje bremen je pogosta dejavnost v številnih delovnih okoljih, kot so skladišča, gradbišča, proizvodne linije in trgovine. Vključuje dviganje, prenašanje, spuščanje, potiskanje, vlečenje ali premikanje bremen brez pomoči mehanskih pripomočkov. Kljub temu, da se zdi enostavno, ročno premeščanje bremen lahko predstavlja resno tveganje za zdravje delavcev, če ni ustrezno organizirano ali izvedeno.

S ciljem, da bi čim bolj omejili dejavnike tveganja, so na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v sodelovanju z inšpektoratom za delo pripravili nov pravilnik o ročnem premeščanju bremen. Star pravilnik po mnenju obeh in pristojnih institucij namreč ni več zagotavljal varnosti in skrbi za zdravje pri ročnem premeščanju bremen, ki delavce izpostavlja nevarnosti kostno-mišičnih obolenj in poškodb.

Pravilnik je pričel veljati avgusta lansko leto, uporabljati pa se prične 1. avgusta 2024. V tem vmesnem obdobju si morajo delodajalci na novo urediti oceno tveganja za nastanek kostno-mišičnih obolenj in po potrebi določiti ustrezne preventivne ukrepe.

Bistveno je, da morajo delodajalci delovna mesta prilagajati tehničnemu in tehnološkemu napredku in ročno premeščanje bremen nadomeščati z delovno opremo, pripomočki in mehanskimi pomagali. V primerih, ko se ni mogoče izogniti ročnemu premeščanju bremen, pa morajo delodajalci sprejeti organizacijske, kadrovske in tehnične ukrepe, uporabiti opremo in tak način dela, da zmanjša nevarnost, povezano z ročnim premeščanjem bremen. Delavci smejo ročno premeščati bremena le na podlagi na novo narejene ocene tveganja za varnost in zdravje pri delu.

Kaj morate torej delodajalci v zvezi z novim pravilnikom do 1. 8. 2024 storiti? Priporočljivo je, da se obrnete na strokovne delavce, ki pri vas oz. za vas opravljajo storitve s področja varnosti pri delu, saj bo morda potrebno vpeljati rešitve, ki bodo povezane tako finančno kot časovno.

Kadar se v delovnem procesu zazna ročno premeščanje bremen, mora delodajalec s presejalnim testom ugotoviti, ali obstaja tveganje za nastanek kostno-mišičnih obolenj. Presejalni test se izvede na obrazcu iz Priloge 2 pravilnika, lahko pa se uporabi tudi presejalni test iz primerljive metode. Če sta s presejalnim testom doseženi dve točki, je potrebno ročno premeščanje bremen oceniti z metodo za ocenjevanje tveganj pri ročnem premeščanju bremen, ki upošteva vse ugotovljene dejavnike tveganja iz Priloge I.

Za ocenjevanje tveganja se lahko uporabi metoda iz Priloge 3 pravilnika ali katera koli druga primerljiva metoda, s katero delodajalec zagotavlja vsaj tako raven varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen, kot bi jo zagotovil z upoštevanjem ukrepov na podlagi ocene tveganja po metodi iz Priloge 3 pravilnika. Delavce, ki ročno premeščajo bremena, je potrebno tudi ustrezno usposobiti, tako teoretično kot tudi praktično, kar je sicer že obstoječa zahteva.

Poleg navedenega je potrebno v oceni tveganja opredeliti ukrepe, ki so lahko tehnični, organizacijski ali kadrovske. Med tehnične ukrepe sodi tudi dvizna oprema, kot so dvigala, žerjavi, dvizni trak, platformni vozički, platforme s škarjastim dvigom, viličarji na motorni pogon, odri za premeščanje bremen v višino nad rameni delavca, hidravlična dvigala za dviganje bremen na police, razni manipulatorji, električni stopniščni voziček, stopniščni vzpenjalnik, paletnik in eksoskelet.

Vse te spremembe so zasnovane tako, da zagotavljajo varnejše delovno okolje in izboljšajo splošno dobro počutje delavcev, ki se ukvarjajo s premeščanjem bremen.

SPOT svetovalka,
Barbara Mesarec Jakopič, mag. manag.

Viri:

- <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2023-01-2575/pravilnik-o-zagotavljanju-varnosti-in-zdravja-delavcev-pri-rocnem-premescanju-bremen>
- <https://www.ozs.si/novice/novonastale-obveznosti-pri-rocnem-premescanju-bremen-65f97fbe216d47bdb9dcdac>
- <https://www.rtv slo.si/gospodarstvo/nov-pravilnik-o-premescanju-bremen-za-zmanjsanje-kostno-misicnih-bolezni-pri-delavcih/704615>